

Nro. 42.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Novembernek 24-dik napján 1797-ik
esztendőben.*

Austriai Birodalom.

Tegnap előtt azt a' szomorú hirt hozta ide Ő
Ts. Kir. Felségeknak egy *Berlini Kurir*, hogy
II. *Fridrik Wilhelm* Prussziai Király, ezen folyó
hólnapnak 16-ikán, életének 53 ik, és uralkodásá-
nak 11-ik esztendejében az örökkévalóságra által
költözött. Az ő halálával első szülött fiára *Frid-
rikre* szállott a' Prussziai Korona, a' ki-látván édes
attyának gyógyúlhatatlan nyavalyáját gyakorta
conferentiát tartott a' Berlini Ministeriummal.

Károly Kir. Fő Hertzeg, a' Ts. K. *Rénusi* ár-
mádiának Fő Kormányozója tegnap este szeren-
tséssen haza érkezett Ő Felségeknak nagy örö-
mökre.

Jósef Austriai Kir. Fő Hertzeg Magyar Ha-
zánk Nádoorispánja, következő értelmű leve-
let küldött October 29-ik napján Gr. *Pálffy* distri-
ctualis Generálisnak: „Tsászár Ő Felsége ke-
gyelmesen parantsolni méltóztatott, hogy a' Ne-
mes Magyar Insurgens Seregek mostanában, az
Ő Felsége további parantsolatjáig terjenek vissza
magok Vármegyeikbe. Mivel azoknak jelenvaló
fekvésekhez képest én nem minden regementül
bútsúzhatom el személyesen: arra való nézve bizom
a' districtualis Generális Urakra, hogy közönnyék
meg-képemben, a' Regement Kommendánsainak,
a' Stabalis és Fel-tiszteknek, sőt az egész insurgens
katonaságnak azon hivségeket, buzgoságokat,
szorgalmatosságokat, és szembe ötlő hazai szere-
teteket, a' mellyeket mindnyáján ki-nyilatkoztat-
tak, el-hitetvén magokkal, hogy a' Nemzet jó
gondolkozásának ezen szép bizonyosságait, a' Feje-
delem és a' Haza eránt mutatott jó hajlandóságo-
kat, mindenkor emlékezetben tartani, 's magamat
szerentsésnek fogom esmérni, hogyha erántok
való háladatosságomnak, 's tiszteletemnek mind
közönségesen, mind magánosan való meg bizonyi-
tására alkalmatosságom lészzen. — Hasonló indu-
lattal viseltetek a' districtualis Generális Urak, az
egész Generálstab, és ezen Seregnél lévő minden
katona személyek eránt.

Batáviai Respublika.

Képzelné is allig lehet azon örömet, a' mely-
lyet a' Fels Tsászár és Frantzia Respublika közt
lett békesség hire a' *Belgákban* gerjeztett, tudván
előre, hogy az ő hazájoknak jövődöbeli állandó-
sága is meg-légyen abban határozatva. Azon
békességnek tziakkelyei az October 28-ik napján
tartatott Convent gyűllésében nagy ágyú durga-
sok közt olvastattak-fel, más nap este *Hágában*
minden házak meg-vóltak világosítatva.

Onnan, tudniillik *Hágából* irjak, hogy a' *Pá-
risi* Directorium újobban meg-kinálta a' *Londoni* ud-
vart a' békességgel, olly fel-tétel alatt, hogy miad

a' Frantzia, mind a' *Batáviai* Respublikának vissza adja az azoktól el vett szigeteket, mellyet hogyha mivelní nem akarna, a' *Wézer* és *Albis* vizeit fegyveres néppel meg rakván, minden Német Országgal való egyesüléseket meg akadályoztatná az Anglusoknak. E' mellett véghez vinné azon planumot is, a' melly már előre el-vagyon készítetve a' Hannoverai V. Fejedelemség ellen.

A' Frantzia Respublikával mostani öszve szerkeztetett Belgák azzal vigasztallyák magokat, hogy a' *Londoni* udvar nemtsak soha nem ratificállyá ezen dolgot, sőt mind addig meg sem békélly a' Frantzia nemzettel, mig előbbi állapotjába vissza nem tétetik az *A. Belgium*.

Azon Statusbeli tisztviselők eránt, a' kik a' Revolutió alatt is meg maradtak azon hivatalyaikban, a' mellyeket még a' helytartó fejedelemség alatt kezdetek viselni, és az *Orániai* Ház barátjainak lenni tapasztaltattak, fontos végzést hozott a' *Hágai* N. Gyűllés Octobernek utolsó napján. Hogy tudniillik a' belső Correspondentiára ügyelő Commissiónak hatalom adattassék magát azon tisztviselőkről való bővebb informáltatásra, hogy ekképen kinek kinek maga viseletét és tselekedteit meg-értvén a' kórmányszék, azokat, a' kik vagy titkos ellenségei vóltak a' revolutiónak, vagy irásaik 's világos beszédjeik által ótsárlottak, martzongatták sértegették a' Respublika új alkotmányát, érdemek szerént meg-büntettethesse. Következésképen azt lehet gondolni, hogy az *Orániai* Háznak baráttyai közül kevesen maradhatnak meg a' közönséges hivatalokban.

Frantzia Respublika.

Bonaparte fő vezér egy igen szép és mély alázatossággal tellyes levelet küldött a' Directóriumhoz, mellyben azért esedezett, hogy minekutánna ő hazája eránt való polgári kötelességének eleget tett vólna, engedtesse meg-nékie, hogy a' Frantzia Respublikának valamelly zugolyájá-

ban magát megvonhassa, 's életének egyéb részét magános tsendességben tölthesse el. Leveleire akként válaszolt a' Directorium, hogy a' Hazának továbbá is szüksége vagy on az ő szolgálatjára, mivel egy olly megátalkodott ellenséggel vagy on még dolga, kinek tökéletes megálázta-tását egyedül az ő hadi talentomaitól, és szerez-tés fegyverétől reménylheti.

Az 500-ak Tanácsának Novemb. elein tartott egyik gyűlésében azt projectalta egy valaki, hogy Generál *Bonaparténak* hadi és politikai hasznos de fáradságos munkalkodásait 300000 liverből álló ajándékkal, és 50000 liver éltendei pensióval kellene megjutalmaztatni. *Talot* keményen ki költ ezen projectum ellen, ezen anekdotát hozván elő az újabb történetek közül: „Egy Frantzia Granatirosnak, *úgymond*, a' ki az el múlt éltendőben nagyon megkülömböztette magát az Olasz Országi ármádiának egyik ütközetében, 50 Lajos oranyat akart a' Kapitánya jutalomúl ajándékozni. De ő nemtsak el nem vette az ajándékot; sőt a' maga hazafiúságának ki nyilatkozta-tására így szóllott: „Polgár Kapitány! A' Frantzia Respublika védelmezőinek illy tselekedeteiket nem szükség megjutalmaztatni. A' mit miveltem, azzal tartoztam a' Hazának. Sokkal nemesebb lélekkel bir, mond továbbá *Talot*, Generál *Bonaparte*, hogy sem mint ő pénzbeli fizetésért kívánta volna magát halhatatlanná tenni.

Páris városában az a' hir támadt mostanában, hogy a' jövő tavasszal a' *Berlini*, *Pétersburgi* és *Londoni* udvarok öszve kaptstolt erővel támadják meg a' Frantzia Respublikát, és egymás vele békességre és szoros alliantziára lépett nagy Fejedelmet. De ennek a' hírnek tsak azok adnak hamar hitelt, a' kik az Európai kabinétumoknak mostani systemáját nem értik. — A' *Lissabonai* udvar allig tudja magát meghatározni, mi tévő legyen a' mostani szoros körülállások közt. — Hogyha a' *Hágai* leveleknek hitelt adhatunk, végre tsak ugyan hajlandóbb *Portugallia* a' Frantzia

Respublikával szerzett békességnek ratificatiójára, mint a' *Londoni* udvar szövetségében való megmaradásra.

A' 200-ból álló öregbik Tanács, az ifjabb Tanács által November 1-ső napján ratificáltatott *Campo Formidói* békességet, a' meg-vizsgáltatás véget egy olly Commissiónak adta által, a' melly *Brival, Roger-Ducos, Rosser, Giraud-Pouzol, Denzel, Hüberd* és *Breard* polgárokból állott. Ez a' Commissió mind a' két meg-békélt félre nézve igen hasznosnak találván azon békességet, November 3-ikán megtette arról való jelentését, és azon napon az öreg Tanács is ratificálta azt, a' mint ezt írja a' *Bétsi* Diarium, de tsak valamelly particularis levélből, melly *Párisból* jött nem pedig officialiter. Sőt ha meg lesz is a' békesség meg-erősítése, még hátra lesz a' *Pacis Instrumentum* fel-tserélése. Akkor lehet bizonyost irni.

Az 500-ak Tanácsának November 1-ső napján tartatott gyűlésében azt javasolta *Darracq* nemzeti képviselő, hogy a' Törvénytévő test gyűléseinek számát meg-kellene kevesíteni, és mindeket akként intézni, hogy azokban több rend, tsendesség, méltóság, több jól meg-főtt meg-fon-
tolás, és több activitas uralkodjanak. — Az első Gyülekezet, mondá továbbá *Darracq* 3481; a' Törvénytévő hatalom 2190; a' Nemzeti Convent 15414; a' törvénytévő Gyülekezet 1139; és így mind öszve 22214 tikkelyből álló törvényt szabtak a' nemzet eleibe; még is mindazáltal sem a' Finántziára; sem az erdökre és zálogokra ügyelő hivatal, sem a' polgári törvények nintsenek meg-határozott állapotban; egy szóval egészen olly homályos és rendeletlen törvényeknek zürzavarjában vagyunk, a' mellyeket tellyességgel nem esmér a' nép, és így nem is tud azoknak engedelmeskedni. Még is szabadosoknak lenni állattjuk mi magunkat, mint-ha törvények nélkül fel-álhatna a' szabadság. — Ideje vagyon hogy ezen szemetet rendbe hozzuk, a' melly emlékeztető oszlopa a' mi egymás közt való meg-hasonlásunknak, a' mellyben egyik épi-

tett, a' másik pedig rontott. Szükség tehát, hogy mi ezeket jobb rendbe hozzuk, megkevesítsük, kevesebb gyűlést tartunk, de jobban elkészítsük magunkát, és jobban megfontoljuk a' tárgyakat.

Ugyan azon gyűlésben arról tett *Poulain-Grandpre* azon Commissiónak, mellynek ő is tagja vala, jelentést, hogy csak nem minden törvényes székek rojalistákból állanak, a' kik mivel inkább a' magok részéről valóknak, mint az igazságnak szolgáltak, lehetetlen őket tovább megszervezni hivatalyaikban. — Azután azt javasolta, hogy a' következő választás idejéig is engedjék meg a' Directoriumnak a' törvény-székeknél lévő üres helyeket béültetni. De más időre halasztódott ezen tárgynak meghatározatása.

A' következett napon, u. m. November 2-ikán tartatott gyűlésében az 500-ak Tanácsának nagy lármá támadt azon tagok közt, a' kik professiójokra nézve orvos Doktorok. Előfordulván tudniillik az orvosi Tudományt tanító közönséges iskoláknak a' dolga, *D. Cales* azt javasolta, hogy 5 fő iskolák állittatnának fel ezen hasznos tudomány tanítására nézve, úgymint, *Párisban*, *Montpellierben*, *Náncyban*, *Brüsszelben*, és *Angersben*. — *D. Prieur* elegendőknek tartotta a' már felállókát, úgymint, a' *Párisit*, a' *Montpellierit*, és a' *Strafsburgit*. *D. Baraillon* a' *Cales* javaslatát törditotta. *D. Hardy* elegendőnek lenni állította a' *Párisit*, a' mellyben igen híres és szerentsés orvosok neveltettek. Maga magát is ezek közzé számlálta. — *D. Baraillon Fouget* orvos Doktort hozta élő például, a' ki a' mostan élő Európai orvos Doktorok közt csaknem első helyet érdemel, e' pedig a' *Montpellier*i fő iskolában tanult és nevedett. Nem kevésbé híressé lett *D. Hermann Fridrik*, a' *Strafsburgi* fő iskolának tanítványa és díze. — A' sok egymással való vételkedésnek utollyára is a' lett a' vége, hogy ezen tárgynak eligazítása a' közönséges iskolákra ügyelő Commissióra bizattassék.

Olasz Ország.

A' néhai b. e. *Velentzei* Respublikának, a' melly a' *Campo Formidói* békesség által az Európai mástól nem függő több Statusok száma közül ki-töröltetett, és a' Tsászár, Frantzia, 's *Cisálpinai* Respublikák közt fel-olztattatott, három millió lakosa, és 8 millió taller jövedelme vólt esztendőnként. — Magában *Velentze* városában 150 ezerre megyen a' lakosok' száma, a' melly a' vele által ellenben fekvő *Triest* városával együtt legnagyobb kereskedő város az Adriatikumi tenger mellett.

A' *Velentzébe* bé marsirozott Frantzia truppoknak Kommendánsa *Serrurier* onnan vissza hivatván, Generál *Bernadotte* küldetett helyére. A' Fels. Tsászár és Frantzia Respublika közt végbe ment békesség az Olasz Országban lévő Frantzia ármádiánál is ki-hirdettetvén, nagy örömet szerzett a' katonaságban.

A' mostan született *Cisálpinai* Respublikának népessége, a' *Graubündenektől* elszakatt *Veltelinusokkal*, a' *Bormiói* és *Chiavennai* lakosokkal közel réá megyen hatodfél, vagy hat millió lélekre, úgy hogy *Nápoly* és *Sicilia* Országokat ki-véven, a' leg nagyobb Status Olasz Országban, és Dániánál, Svécianál, a' Batáviai Respublikánál, hogyha egyenként vétetődnek, sokkal népesebb. Ez a' *Cisálpinai* Respublika az egész *Austriai Lombardiát*, *Bergamo*, *Brescia* 's *Cremona* várossáit, azoknak tartományaiival együtt, a' *Mantuai* várárt, 's annak vidékét, a' *Velentzei* Statusnak nyugoti és déli részeit, a' *Módenai*, *Massa* és *Carárai* Hertzségeket, a' *Bonóniai*, *Ferrárai*, és *Romagnai* legatiókat, végre, a' vólt *Majlandi* Hertzséggel határos *Valtelini*, vagy *Vallis Telinai* tartományt, és a' *Bormiói* 's *Chiavennai* Grófságokat foglallya magában.

Azokban a' *Cisálpinai* Respublikához tartozó tartományokban, a' mellyekből a' Frantzia truppok ki-költöztek, 's helyettek egyszeriben *Cisál-*

pinai katonaság marsirozott bé, a' hátra lévő közönséges adónak része vagy mindjárt megvéteztett, vagy új vetetett réájok. — *Bresciában* két millió livert farsartak ki, a' mellyből magára a' vólt *Veneroli* Grófra 70000 liver esett. — *Mantuától* két millió livert kívánt a' Respublika.

A' *Génuában* lévő Frantzia követnek *Faypoult* polgárnak a' *Liguriai* Respublika kórmányszékéhez küldött leveléből láthatni, hogy *Bonaparte* fő vezér *Génuába* menni készülyön. A' többi közt így ír *Faypoult* polgár: „Lehetetlen vólt, *úgymond*, *Bonaparte* fő vezérnek *Passeriánóból* lett elmenetele előtt a' *Liguriai* Respublika Constitutiójának azon reformatiójáról gondolkodni, a' melly a' provisoria kórmányszék által vele közöltetett. *Majlandba* leendő vissza térese előtt lehetetlen nékie arra választ adni. — Önnön maga a' *Liguriai* Respublika bóldogsága is azt kívánnyá, hogy mi-nekelötte a' maga Constitutiójának planumát az eredeti Gyülekezetek visgaiása és meg-erössitetése alá botsátaná, várja el, mit fog arra *Bonaparte* fő vezér válaszolni. Azt is meg-kellene tartani, hogy ezen nagy hirű nevű ember, a' ki a' maga hadi és politika talentomainak emlékeztető oszlopaival egész Olasz Országot bé-töltötte, sok hasznos tanátsokkal gyámolithatná a' *Liguriai* nemzetet. — *Durazzo* és *Serra* polgárok a' magok palotáikat önként ajánlották a' provisoria kórmányszéknek a' *Bonaparte* lakására; de hihetőbb, hogy ő a' *Grimaldó* palotájába fog bé-szállani, a' mellyből ajtó nyittatván a' belső kertben eggyesége fog lenni azon palotával, a' mellybe a' Frantzia Minister *Faypoult* polgár mostan lakozik.

October 27-ik napján újabb levelet küldvén *Faypoult* poigár a' *Liguriai* provisoria kórmányszékhez azt a' kedves jelentést tette, hogy a' *Campo Formidói* békességben azon Respublika mostani democratica alkotmánya helybe hagyatott, és az abban lévő feudalis városok és helységek annak örökössen által engedtetek.

tellyesedésének hosszas el-haladása, kétségbe hozhatatlanul azzal mentődött, hogy Frantzia Ország meg-kérdezte a' maga Frigyeseit, azon vesztések eránt, mellyek az ő részekről eszközei lehetnek az alku' folyamatjának. Hetekről hetekre újjitották meg az Ő Felsége' ellenségei ezen közönségesen tett fogadásaikat, mellyeknek tellyes-dését, a' tárgy' nagy vóltához képest való indúlattal várta a' Békességet óhajtó Felség, 's reménylette is nem ok nélkül, hogy végtére ugyan tsak fognának közöltetni a' Ministerjével a' feltételek, mellyek alatt kész vólna a' hadnak véget vetni az ellenség."

„Illy állapotban vólt a' dolog Sept. 11-ikén, a' midőn Frantzia Ország' részéről, olly ígéret mellett hirdettetett ki a' Békesség új Követeinek neveztetése, hogy azoknak *Lillebe* lejendő el-érkezése, könnyebbíteni és siettetni fogná a' Békesség-munkáját."

„Ezen új Plenipotentiáriusoknak első tselekedetek is a' vólt, hogy meg-újjitották, még pedig nagyobb meg-bántással az előbbeninél, a' már olly régen fel-tett, és már olly régen el is hagyott kívánságot, és a' Király' ellenségei olly nyilván ki-mutattak, minémű hirtelenséggel félbe akarják ők szakasztani az alkudozást, 's el-enyésztetni minden reménységét az össze-férhetésnek, hogy az Ő Felsége' Követének, az alkudozásra rendelt helyen való tartózkodhatásának idejét, arra a' condióira való egyfzeri réá állásától függesztették fel, a' mellyet már az Ő Udvara, két hónapokkal az előtt nyilván meg-vetett, és a' mellyről az-ólta nem is vólt többé semmi szó. A' Minister azt felelte, a' mit tartozott felelni a' környüláláshoz képest, 's mindjárt ki-adódott néki irásban, hogy takarodjon el a' Fr. földről."

„Ezen tselekedetet még inkább terhesítette az Ő Felsége' ellenségeinek következendő magok viselése, melly szerént a' példa nélkül való meg-bántást új bosszúsággal nevelték. Jöllehet t. i.

egy felől el-hárithatatlan akadályokat vetettek
ők a' Békesség-kötés' eleibe: más felől még is
úgy kérkedtek a' magok békességes szándékjok-
kal, mint a' leg nagyobb valósággal. A' midőn
el-vágták az útját a' Békességalkunak, éppen ak-
kor úgy szinlették magokat, mintha sziv-ízakadva
óhajtának munkálódni a' békességet. Midőn a'
Király' Ministerének ki-adták az útát a' magok
tartományából: ugyan akkor tsálárd remény-
ségjeiket nyilatkoztattak ki, annak mentől elébb
lejendő vissza érkeztése eránt, és a' midőn meg-
újították az ő el nem fogadható 's általok vissza
is vétetett első kívánságjokat: ugyan akkor nem
átallották azt mondani, hogy ők siető jó választ
várnak. Mindazáltal, még midőn semmi válasz
nem érkezhett, közönségesse tettek egy jelen-
tést, mellyben a' Király' Ministerének el-menete-
lét tudtára adván Nemzetjeknek, újra próbálták
mutogatni, valamint elsőben, hogy egyedül *Nagy
Britannia* hátráltatja a' Békesség' közönséges ki-
vánságának tellyesedését, és okozza a' haddal
egybe-köttetett minden nyomorúságoknak vissza-
tódulását. Hasonló álnok és tsábitó nyilatkoz-
tatások által továbbra is folytatták említett prak-
tikájokat. A' midőn igyekeztek meg-átalkodva
el-kerülni minden lépést, melly őket valamely
értekezésnek foganatos el-kezdéséhez jutathatta
vólna, ugyan akkor szemlátomást a' Békesség-
akarásnak mássával akarták szinesíteni hamisság-
jokat: mért minduntalan tsak azt az előljáró tzik-
kelyül fel-tett el nem fogadható és helytelen ki-
vánságjokat sürgették, 's meg nem halgattak sem-
mi magyarázatot, sem azon feltételeire nézve
a' Békességnek, mellyeket olly régen közöltetett
már Ő Felsége a' maga Ministere által, sem más
akármelley conditiókra nézve, a' mellyek alatt ők
akartak vólna kötni békességet. Mind ezeket olly
reménységből tselekedték, hogy talán az efféle
fondorkodások által kétségbe hozhatják az Ő Fel-
sége' részéről folytatott próbatételeknek valóság-
gát; vagy olly képzelődésből, mintha meg aka-
dályoztathatná egy akármelley Despotai hatalom

még Frantzia Országban is, az olyan tselekedeteknek észre-vevését, megfontolását, 's érzését."

„Szükség most tudtára adni Frantzia Ország-nak, 's az egész Világnak, hogy míg a' Frantzia Kormányzék meg-marad a' mostani gondolataiban, addig Ő Felségének nints módja a' választatásban, leg-alább azt nem teheti, hogy a' maga ellenségei nyilvánosságos dölfösségének fel-áldozza Koronája' betsületét, és birtokainak bátorságát. Szükség közönségessé tenni, hogy az Ő Felsége' békességes ajánlásaira nem hogy kész lett volna a' Frantzia Kormányzék mérséklett kifejezésekkel válaszolni; sőt nem jelentett maga részéről még tsak valamelly mód nélkül való feltételeket is, a' mellyek alatt akarna békességet kötni. Igen dölfös és bántó módra kívánt mindeneknek előtte, olly által-engedéseket, mellyeknek sürgetése, utólsónak is sok lett volna a' két Tartományok mostani állapotjához képest, 's a' mellyek egyáltaljában ellenkeznek az Ő Felsége többszöri maga ki-nyilatkoztatásával; még is azokra való egyszeri réa állást úgy kívánta, hogy fenn tartotta magának azt a' határ nélkül való tehetségét, melly szerént, az újjabb meg újjabb engedéseihöz képest Ő Felségének, nevelhette volna a' maga további kívánságait."

„Más részről, az Ő Felsége' feltételeiben nem vólt semmi olly homályosság, hogy fenn lehetett volna rajtok akadni. Sokszor ajánlotta Ő Felsége, az azokban elől forduló, vagy az ellenség által fel-tejendő tárgyaknak meg-hányását vétését, 's ugyan annyiszor meg is ígérték azt a' Frantzia Plenipotentiáriusok, 's még se' lett belőle mind e' mái napig semmi. Az alkudozásnak félbe-szakadását tehát nem lehet tulajdonítani valamelly még szinte el nem fogadható kívánságnak is, a' melly úgy sürgetődött volna, mint *Békesség-árta*; sem valamelly vég-ki-nyilatkoztatásnak a' feltételek eránt, ha mindjárt mód nélkül valók lettek volna is azok; hanem egye-

dül annak a' nyilvánvaló meg-átalkodtságnak, mellyel hofszabítani akarja a' hadat az ellenség, és az eránt való maga el-tökéllésének, hogy akár vést akár nyer, folytatja a' maga ellenséges szándékát az Ország' boldogsága' és bátorsága' ellenére."

„A' mig ez az átalkodtsága meg-leffz az ellenségnek: addig Ő Felsége, akármelly buzgóan óhajtson 's törekedjen is békességet szerezni a' maga alattvalóinak, tzélját e' részben el nem érheti. Eddig való gondolati és érzései mindazáltal változhatatlanok. Várja még most is nagy nyughatatlansággal azt az időpontot, mellyben a' Francia Kormányfő, hasonló gondolkozás módját és készséget nyilatkoztasson Ő Felségéhez, és még ma is meg újítja egész Európa hallottára azt a' jelentését, hogy ámbár sokszor meg-bántatott, és jóllehet az Isteni-gondviselés' jóságából mostanság is szerentsésittetvén fegyvere, erősebbedtek jussai; még is kész, tsak hogy a' haddal együtt járó nyomorúságoknak vége szakadhasson, Békességet kötni azon igazságos és maga-mérséklésre mutató conditziók alatt, a' mellyeket elsőben fel tett. Az illy nyilatkoztatásnak meg-vetéséből, még inkább által lehet most látni, mint valaha, az Ő Felsége' ellenségeinek engesztelhetetlen meg-átalkodtságokat, 's telhetetlen dölfőségjeket, és hogy egyedül nékiek kell tulajdonítani, a' had folyamatjának jövődöbéli következéseit."

„Ha szerentsétlenségre, még most is illy' lélek vezérli őket: úgy Ő Felségének nem lehet az eránt kétségeskedni mi tévő legyen, valamint a' maga népének érzése 's maga meg-határozása eránt is. Ő Felsége mindent meg-tefz a' Népéért, 's hiszi hogy az is el-követ mindent, maga magáért. Nyughatatlanokodtató, de szent és el-múlafzthatatlan kötelességet kell tellyesíteni Ő Felségének 's tellyesíti is azt álhatatos maga el-tökéllésével. Igen fájlalja Ő Felsége, hogy folytatni kell még egy illy rontó hadat, melly úgy is na-

gyon terhes ha szerentsés: esméri mindazáltal azon derék népet, mellynek haszna és betsülete Ő Felségére vagynak bizattatva. Ezeknek fenn-tartása, első tzélja az Ő Felsége' életének; 's meg-vagyon arról győzöttetve, hogy Országainak segítsége és hathatós buzgósága, erányosan lessz alkalmaztatva a' folytatandó nehéz hadhoz, 's a' védelmezendő tárgyak' nagyságához és betséhez. Bizodalma vagyon, hogy az Isteni-gondviselés ki fogja terjeszteni kegyelmét azokra is, a' mellyel pártját fogta eddig ő nékie a' maga ellenségei ellen, és hogy ezen védelem alatt, elő-vévén az ő hiv alattvalói a' hatalmokban lévő eszközöket erős meg-határozással, meg-tarthatják Hazájoknak maga-uraságát, 's ellent-állhatnak méltó boszszonkodással egy olly ellenség' képzelit felsőségének, ki ellen bátran és szerentsésen hartzoltak, meg-tartván az Eleik által szerzett ditsőséget; a' ki egyszerre öllze akarja rontani a' Nagy-Britanniai Birodalom' nagyságának 's virágzásának minden eszközeit, úgymint szorgalmatoskodásának minden tsatornáit, hatalmának minden kútfejeit, külső bátorságát, belső tsendességét, és mindek felett a' Constitutzióját, a' mellytől függenek, Religiójának, Törvényneinek, és Szabadságának tsendes birása.

Elegyes Tudósittások.

Az Olasz Orzági Respublikáknak organizi-tiója végett *Daunont*, *Sieyest*, *Constadtot* és *Röderert* kérte ki-magának *Bonaparte* fő vezér. — *Paduá-ból* lett el-menetele előtt maga eleibe hivatván *Cesarotti* nevű nagy Tudóst sokáig beszélgetett vele *Homerusról*, *Ossianról*, és több tudós tárgyakról; végtére igen jó fizetésre hívta *Majlandba*, a' mellyet *Cesarotti* hazájához való szeretete miatt el nem fogadott. — *Dünkerka* mellett 25000 embernek való szállító hájok készítettnek. — *Páris-ban* két emigrans Lengyel Magnastól 11000 Lajos aranyat, 's 72000 livert érő gyémántot loptak el

a' házi tolvajok. — Béts után, a' hol 300 ezer lakozik, az egész Austriai Monarchiában leg nagyobb város lészzen *Velentze*, holott 150 ezerre megyen a' lakosok száma.

Jelentés.

Tek. Nemes Bars Vármegyének *Kis-Endréd* nevű helységében lakó Titt. *Szokoly Ferentz* Úr, hosszas gazdaságbeli tapasztalásai közt, egy olly fa alkotmányt, a' mellyet a' deákok *cataractanak*, a' magyarok *emeltsős kapunak* hívják, talált, és tud készíttetni, mellynek segítsége által mind a' nagyobb, mind a' kissebb folyó vizeket a' körül belől lévő legelő mezőkre és rétekre, kiváltképen az olly száraz esztendőekben, mint a' minémű vólt a' mostan folyó, a' rajtok lévő malmoknak minden károk nélkül, ki-lehet önteni. Mivel ezen hasznos alkotmánynak sem a' viz árjai, sem a' téli jegek nem árthatnak, és így több esztendőig ép állapotban meg-maradhat, akárki is könnyen meg-ítilheti, hogy annak haszna meg-betsülhetetlen, és egyetlen egy esztendőben is nyereséggel vissza fizeti a' réá fordított költségeket.

Tanúbizonyságúl hívja a' fent nevezett építő mester Úr Tek. N. Nyitra Vármegyét, mellyben 24 esztendő el-forgása alatt sok illy alkotmányt készíttetett, és sok hasznot hajtott elmés talál-mánya által, mellyel a' kik ezután is élni akarnának, bizvast jelenthetik magokat a' nevezett Úrnál, *per Lévam*, a' honnan tsak két óránira vagy a' lakása, *francon* utasítatandó leveleik által, mindenkor késznek fogják ötet szolgálatajokra találni.